

LES BRUIXES

A tot arreu es té per bruixa una dona de mitjana edat per amunt, mal endreçada, lletja i més si és mostatxada. Generalment se la té per dona de males intencions, de pèrfida mirada i capaç d'inferir qualsevol mal a un veí o col·lectivitat si li han negat algun favor o li han fet una mala passada.

Rebre d'alguna d'elles una mala mirada és quedar embruixat i, en conseqüència, afrontar que tot anirà malament: salut, negocis, bestiar, etc.

Les bruixes, en sentit de la tradició, són dones que tenen son esperit al dimoni, qui, en canvi, els dona valiment per a fer totes les malifetes que els acomoda. Les males anyades, les sequedats, les malures epidèmiques, tot, entre el poble fanàtic, és obra de bruixes.

No hi ha poble que no tingui alguna bruixa entre sos veïns, no en manca en els petits veïnats, i fins i tot se'n troben a les grans ciutats. El poble les crea amb la major facilitat; desgraciada d'ella si no sap tenir superioritat sobre el poble que la rodeja per no ser víctima de ses venjances.

A més de la vida privada de cada bruixa, és a dir, tal com se pretén conèixer-les en els pobles, la fantasia popular els atribueix una

altra vida col·lectiva, reunint-les en conciliàbuls per esbargir-se elles en ses mal ordenats costums i confabular-se en les malifetes de què volen fer víctimes al poble.

En aquestes reunions íntimes no volen mai ser sorpreses pels homes, a qui en general menyspreen. I si per casualitat algun mortal aconsegueix burlar la vigilància d'aquelles, es dissol la reunió íntima de les bruixes en un formidable espetec de trons, llamps i pedregada, que transcendeix a les terres comarcanes, o bé segresten l'home que les ha sorprès i li fan passar els set calzes d'amargura, si no és que aquella inesperada visita és considerada per elles com una agradable sorpresa.

Pere Alsius (1910)

Pere ALSIUS, "Notas folklóricas: Las bruixas". Setmanari de Banyolas, núm. 4 (17 abril 1910), p. 2.

Pere Alsius va ser farmacèutic de professió i un home important de la Banyoles de la segona meitat del s. XIX, tant a nivell polític com científic. Se'l pot considerar un dels erudits més importants que donaren les darreries del s. XIX a Catalunya, molt lligats al fenomen cultural de la Renaixença.

Pere Alsius i Torrent fou un pioner en algunes disciplines científiques, com la Prehistòria, que ell contribuï a crear. La seva excavació l'any 1871 dels sediments magdalenians a la Bora Gran d'en Carreras és una de les primeres aportacions - i la de més alt nivell- a la Prehistòria de Catalunya, tal com reconegué Pere Bosch-Gimpera l'any 1919. Aquesta excavació serví de base per a un manuscrit (*El Magdalenense en la província de Gerona*, 1907), la major part del qual resta inèdit. Les seves contribucions en el camp de la geologia (L'estany de Banyolas, 1871; *Breu ensaig geològic de la conca de Banyolas*, 1871), de la geografia (*Nomenclator geogràfic històric de la província de Gerona*, amb C. Pujol i Camps, 1882), i en el camp de la història (*Ensaig històric de la vila de Banyolas*, 1872) són totes d'una gran alçada científica. Sovint han servit de base per a la historiografia local posterior.

Informació extreta de <http://www.banyolescultura.net/alsius.htm>